International Journal of Advanced Academic Studies 2020; 2(3): 611-614

International Journal of Advanced Academic Studies

E-ISSN: 2706-8927
P-ISSN: 2706-8919
www.allstudyjournal.com
IJAAS 2020; 2(3): 611-614
Received: 24-05-2020
Accepted: 26-06-2020

پوهنمل نرگس "شهنواز"
د پښتو څانگه ، د ښوونې او روزنې د پوهنځي استاد
بلخ پوهنتون-افغانستان

د کاظم خان شیدا په اشعارو کې د آفتاب کلمه

پوهنمل نرگس "شهنواز"

Abstract
Kazim khan Shayeda is one of the pleasant poet of all. His Excellency of poet, intelligence, scientific, and his population shows from his words. Because of his attractiveness, charm, and more enjoyments of his poets, he has lots of interesting evocations, which makes his poets more interesting. For proofing this word we should say that Shayeda is not just an innovator poet but also he is a good researcher too. He always says a problem and gives information about that. He gives a hypothesizes, which is completely joined with literary benefits. And then in some impression from evocations and his logical arguments he arrives in his aim. And complete his researches. For example, from word sun he has lots of evocations, which has different meanings. One of the example of his intelligence of Shayeda is that he uses from literary professions in his speaking and words, which has a good literary benefits. In conclusion, Kazim khan Shayedais the lover of the beauty of nature, and he always describes this beauty.

سریزه:
کاظم خان شیدا یو ټول منلی شاعردی دده شعري استعداد، ذکاوت، علمیت، اهلیت، د نوموړي له الفاظو څخه ښکاري، شیدا په خپلو اشعارو کې د طبیعت څخه خبرې کوي، افکار او احساسات یې د طبیعي او اجتماعي محیط څخه سرچینه اخلي، دی د لمر لفظ پخپلو اشعارو کې ډیر کارولی دی، په همدې ترتیب د نمر ښکلا په ډیر ښه شان، ښکلی انداز او ادبي پیرایې سره بیان کړې دي.
کاظم شیدا پخپل کلام کې چې په نازکخیالۍ ولاړ دی، د لمر(آفتاب) کلمې وار، وار ذکر کړی دی چې لوستونکي د معاني د پیداکولو په ترڅ که له ستونزو سره مخ کیږي، په دغه څیړنه هڅه شوې ده چې یو شمیر تشبیهات ښه توجیه کړاي شي، د دې توجیاتو د شننو سره تریوه حده پورې د لوستونکي ستونزه حل شي.
د مطالعاتو په لړکې دا راته جوته شوه چې د کاظم شیدا د ادبي هڅې په اړه ډیرې لیکنې شوي دي ؛ خو بیا نور پنځونې ته هم اړتیا لیدل کیږي، په تیره دغه برخه (د کاظم شیدا په اشعارو کې د لمرتوجیه)چې تراوسه پورې هیچا په هغه باندې کار ندی کړی؛ نو یوه بکراو نوې موضوع وه.
څرنګه چې هره څیړنه د یو ضرورت له مخې ترسره کیږي؛ نو دغه ضرورت ما ښه احساس کړ او په هغه باندې څیړنه شروع مې وکړه.
د دې څیړنې موخه او هدف د کاظم شیدا الهام د طبیعت د ښکلاو څخه ترکومه بریده ده او هم دا راپه ګوته شي چې د ژوندانه کوم مثبت او منفي اړخونه د آفتاب کلمې سره ورته شوي دي.
دغه څیړنه یوه کتابتوني څیړنه ده چې د لومړي لاس او معتبر منابع او سرچینو څخه ګټه پورته شوې ده، برسیره د نورو میتودونو څخه هم لکه: تشریحي، تحلیلي او تنقیدي میتودونو څخه استفاده شوې ده.
د دې څیړنې ارزښت اواهمیت دا دی، ترڅو لوستونکي هغه تعبیرونه چې له نمر(آفتاب) څخه لري په همغه اصلي او نږدې معنی یې پوه شي، او له مجازي معناوڅخه توپیر کړای شي.
د کاظم خان شیدا د ښکلا پیژندني احساس د ستاینې وړ دی، څه چې د ده دیوان او شعر ته یې خاص ارزښت ورکړی دی هغه د ده د شعرښکلا ده (۱۰: ۲۲۲)
هغه یو عاشق مزاج شاعر دی ځکه د ټولو ښکلاوو مین دی، تل پخپلو اشعارو کې د طبیعت د ښکلاو څخه وصفونه لري چې دا ټول د ده د اصلي او حقیقي ښکلاو پر څښتن باندې ژمن او باورمندۍ راجوتیږي.
کاظم شیدا پخپل ژوند کې ځانله او ځانله د خپل طبیعي ضمیر،طبیعي احساس او طبیعي تفکر مدیون او مرهون پاتې شوی دی اوبس، ده خپله لاره پخپله موندلې ده، هرڅه د خپل محیط، ماحول، ټولنې، لیکوالو او مفکرینو څخه زده کړي دي او په دې لاره کې د ده مشال او رهنما د ده ذاتي ذوق، اجتماعي شعور او پاک احساس دی.

Corresponding Author:
پوهنمل نرگس "شهنواز"
د پښتو څانگه ، د ښوونې او روزنې د پوهنځي استاد
بلخ پوهنتون-افغانستان

سرای مطلع د دي آفتاب دی
په عالم يــي هرځای تاب دی (۵: ۱۸۴)

شاعر په دې بيت کي د خپل ادبي کورنۍ دريځ ښيي وايي: چي د علم او ادب لمر له سرای اکوړي څخه ختلی وروسته د دې لمر وړانګې په ټوله نړۍ کې خپره شوي دي.شيدا په پورته بيت کې علم او ادب نمر سره تشبه او توجيه کړی دی، چي نور زموږ د ادبي کورنۍ له عالمانوڅخه فيض موندلی دی.
که ښه ځير شو ګورو چي شيدا په دې بيت کې د لمر څخه ډير ښه تشبه لري په رښتيا چي علم پخپله رڼايي ده او د خوشحال کورنۍ په هغه وخت په سرای اکوړه کي ځانګړی ادبي مقام درلود.

چي مدام وي په چشمه د آفتاب وللــــــــــی
د سحر په شان درست عمر سپين دامان را (۵: ۹۹)

بيا هم کاظم خان شيدا له آفتاب څخه ډير غوره تشبهات لري، دا ځل بيا هم د خپل پراخ ليد لوری له نمرڅخه يو مثبت توجيه لري او هغه يې د پاکي او د نور سرچينه بولي.
کاظم خان شيدا پخپل شاعرانه تخليقي قدرت سره الفاظ او کلماتو ته تازه ساه وربښي، چي دا واړه د شاعر نوښت او وړتيا راڅرګندوي، د ويلو نه پاتي نشي چي، کاظم خان شيدا يو لفظ په بيلابيلو مفهومونو سره کاروي، دا هم ساده او آسان کارنه دی، يولفظ ته په يو خم کې بيلابيل رنګ کول او په شعري اډانه کي ځايول دا واړه ځانته هنر اوابتکار غواړي،چي کاظم خان شيدا د خپلي شاعرۍ پهساحرانه قدرت او خلاقيت سره د دې کار له عهدې څخه وتی دی.

برابرکتــــــــــــــی ناظران نشــی
چي لباس لکه آفتاب هسي زري کا (۵: ۹۹)

شيدا يادې موضوع په يو ډول د ډولونو په يو ښکلی انداز او ښايسته پيرايي سره وړاندې کوي، چي د لوستونکي په ذهن انځورمومي، دی ډيري باريکي معناګاني د نظم په تار پيبلي، ځکه شيدا ډيرظريف شاعر دی او ډيرظرافتونو ته په شاعرانه نزاکتونو سره پام کوي او خپل شعر ته ځانګړي جذابيت وربښي.
شاعروايي: چي ليدونکي په نيغه توګه تاته کتی نشي ځکه ستا ښکلا ډيره اغيزه لري،همغسې چي دآفتاب خواته کتل سترګی زيانمن کوي
بيا په دې بيت کي د ده د ظرافتونو څخه يو انځورتر مطالعي لاندې نيسو:

لــــــــــــــه شفق سره آفتاب متمثل کا
چي جلوه هغه طناز په رنګ محل کـــا (۵: ۱۰۱)

د کاظم شيدا له عشقيه شاعرۍ په پوره برخه کي له حده زيات، سوز، ګداز، درد، جذب، خلوص او محويت موجود دی.
که چيرې موږ پورته بيت ته ځيرشو، ګورو چي د شاعر د تخيل قدرت، فکر، د وينا ډول، د ژبي خوږوالي او د جذباتو خلوص او اغيزه ډيرلوړدی، له دې بيت څخه انګيرل کيږي چي شيدا د خپل يار جلوه يا ظهور د نمرله شفق سره تشبه کړی دی.

د ذرې په شان مي تاب د آفتاب سوځي

څرنګه چي مخکي مي وويل: شيدا تل هغه حقيقي صانع ته باورمن دی چي د کايناتوټول صنعتونه
خلق کړي دي، د دې خبرې د څرګندولو لپاره دلته يو بيت رانقل کړو:

برګ درختان سبز در نظر هوشيار
هر ورقش دفتريست معرفت کردګار(۸: ۹)

شيدا که څه هم د هندي ادبي سبک له شديدو پلويانو څخه دی اوکمال يې دا دی چي شعري تناسب د لفظ او معنی د ده د کلام په زياترو او حتی ګردو برخو کې ليدل کيږي، د ده هربيت او هره مصرع بي تناسبه او زايد کلمات نه لري او هره مفکوره يي په ډيره لوړه او ښکلي پيرايي سره بيانوي، هره کلمه يې د يوه دقيق معيارله مخي سنجول شوې ده، له همدې امله د خپلو هنري ښيګڼو له پلوه په پښتو ادب کې ممتاز مقام لري.
اوس د دې مطلب د ثبوت لپاره د ده د کلام يوه کلمه نمر (آفتاب) تر څيړني او مطالعي لاندې نيسو.

فی المثل که بل مهتاب دی
مستفيد د دي آفــــــتاب دی (۵: ۸۴)

کاظم خان شيدا وايي چي د آسمان سيارات د آفتاب څخه خپله رڼا اخلي يعنی داچي، زما د يار ښکلا دومره زيات دی چي ټولو ښکلو د دې له ښکلاو څخه برخمن شوي دي او د ټولو ښکلاو اصلي سرچينه ده، شيدا د هندي سبک د پارسي ژبو شاعرانو آثار لوستی دی؛ نو ځکه پخپل کلام کي ځني پارسي اصطلاحات کارولی دی، دا هم بايد ووايو چي که چيرې ده د خپل کلام د ښکلا لپاره د نورو ژبو د الفاظو استعمال کړي وي، او د هغو الفاظو له لارې يې خپل شعر ته ژوند ښبلي وي؛ نو موږ بايد دا حق شاعرته ورکړو چي د خپل شعر د ښکلا لپاره لهممکنو لارو څخه استفاده وکړي.
د کاظم خان شيدا شعر د شکل او فورم له نظره ډير پوخ او لوړ دی، په پورته بيت کې هيڅ زايد او بې ارزښت لفظ نه ترسترګو کيږي، د کلماتو ترمنځ شاعرانه تناسب او د مضمون د جوړښت له پلوه د ټولو اړخونو ترمنځ هم غږي ليدل کيږي.

د آفتاب په کمند نه خيژم آسمان ته
نه ړدم بار لکه شبنم پر دوش د ګلو

که موږ پورته بيت په ځير سره وڅيرو ګورو چي:
(آفتاب) نمر، نور، مهر
(کمند) پړي، لومې، جال، دام، کمان، تناب او هغه پړي ته وايي چي آسونه پرې تړل کيږي چي، دا يې اصلي معنا ده؛ خو دلته يې مجازي معنا پلوشه مراد ده.
(دوش) اصلي معنا يې اوږه، ولي، د انسان شا، د شا لوړه برخه، برايي او تيره شپه ده همدايي مراد هم دی
(شبنم) پرخه، د شپې نم
(نه خيژم او نه ړدم) (م) دواړه د متکلم لپاره فعلي وروستاړی دی چي هغه پخپله کاظم شيدا دی.چي مشبه او شبنم مشبه به واقع شوی دی، د کمند په کلمه کي استعاره ده چي پخپله کمند مستعار منهُ ، پلوشه مُستعارله او آفتاب کلمه قرينه ده چي موږ له کمند څخه د پلوشه معنا واخيستله.

په فقیر دولت شوه ورځ د نور جهان شپه (۶: ۲۰۸)

دولت لواني د وحدت الوجودي طریقې تکړه پیرو دی او پورته بیت کې د یادې طریقې مفکورې پلوشې ځلیږي، یعنې په شیانو کې د ذات صفات ظهور او د ذات معرفت دی.
کاظم شیدا هم یو ورته اظهار لري.

تاچې بزم کړ ور روشن زما آفتابه
په دا شپه د سبا سترګه شب آهنګ و (۵: ۱۵۶)

په پورته بیت کې شیدا د دولت لواني د مفکورې سره هم غږي ده او دخدای (ج) د ذات او صفات ستاینه ده، دده له نظره کاینات او هستي د ذات مظهر دی، صوفي نور توله هستي او خپله فنا بولي، له همدې لارې څخه یې قرب حاصل وي.
همدارازدغه تعبییر د ملنګ جان په شعر کې مطالعه کوو:

نیک اوسي جنابه په هرځای کې دی دب دب
څرګند یـــې لکــــــــــه لمـــــــــــر (۸: ۳۰۱)

دغه بیت د هغه متل ته ورته دی چې وایي: لمر په دوو ګوتو نه پټیږي.
شیدا وایي:

لکه نمر حامل د خپل شعاعي خط یم
په ما نه کیږي منت د نامه بــــــرهم (۵: ۱۴۲)

لمر پخپله اصلي خط یا محور باندې څرخي او دا غوارې چې د خط منت راباندې څوک ونه کړي، دا زما د شعاع خط دی دا ښکاره خبره ده.
میرزا حنان بارکزی وایي:

نقاب واخله یووار مخ لکه آفتاب کــړه
باغ ته ورشه په دیده ګلاب سیراب کړه (۲: ۱۲۵)

په دې بیت کې حنان بارکزی د ښکلا نه خبرې کوي، آفتاب د ټول حیات او ښکلا منبع او سرچینه بولي اوموخه یې د مطلوب لیدنه د طالب لپاره د ژوند ګټوره سرچینه ده.
شیدا وایي:

یوه ورځ لکه آفتاب کــړه نقاب لرې
شعله زن په کل عالم کړه بام و صحن (۵: ۱۵۳)

شیدا په دې اړه هم یو ورته نظر لري، همدارنګه چې ټول کاینات لپاره د انرژي او نور یوه ګټوره منبع ده، د یار لیدنه هم ماته لکه لمر ژوند رابښي.
میرزاخان انصاري وایي:
عارف ذره دی د نمر په مخ کـــــې
میرزا یې رنګ کړ روښان یې خم دی (۱: ۲۰۷)

میرزاخان انصاري وایي: چې عارف او خدای پیژندونکی یو ذره دی چې خدای (ج) خواته په حرکت دی، یعنې پیرروښان یو لوی صوفي او عارف سړی او د دې طریقې موسس دی، نور سالکان لکه میرزاخان انصاري د دې مریدان دي.
شیدا وایي:

هیڅ سبب د راحت نشته بام زمــــــا (۵: ۱۰۶)

شیدا د مضمون په رنګینولو او ښکلي کولو کې ډیر صلاحیت لریوایي د یار د مخ ښکلا دومره زیات دی کله چې زه ورته متوجه کیږم د ذرې په شان سوځیږم او د دې سوځند تاو په وړاندې هیڅ تب و تاب نلرم.
کاظم خان شیدا د پښتنو په داسې فرهنګي چاپیریال کې ژوند کاوه چې، د شعري عالي استعداد ترڅنګه یې پراخه مطالعه درلوده، پارسي، عربي او هندي ژبې هم زده وې،د کاظم شیدا مضمون پنځوني، خیال بافي اوباریک بینی د هندي ادبي ښوونځي څخه برخمن دی؛ نو ځکه د میني د حالاتو په تصویرکې پیاوړی دی او دغه سبک یې ډیرښه پاللی دی.

په صورت مې شي خولې د حیا ماتې
که ونان ته د آفتاب څه خو نظر کــــرم (۵: ۱۴۳)

د یادونې وړدی چې شیدا د کلام په پیل کې خپله موضوع یا همغه اساسي ټکی طرحه کوي وروسته د هغه په محور کې نورالفاظ او شعري تلازمات څرخوي، د دې خبرې د مصداق لپاره پورته بیت ترڅیرني لاندې نیسو، لومړی د آفتاب کلمه د موضوع په توګه وړاندې کوي د دې ترڅنګ د ابلاغ له لارې بیانوي یې، یادې موضوع داسې توجیه کیږي، آفتاب خواته هیڅ څوک کتی نشي ځکه سترګې د نمرد وړانګې په وړاندې ناتوان ښکاري زه چې تاسره مخامخ کیږم، ستا د ښکلي مخ ترتاثیر لاندې راځم او د ډیرحیا اوستا د عشق له تاو څخه خوله کوم.

آواره لکه آفتاب په بحرو بریـــــــــم
درته څه وایم چې څه سوخته اختریم (۵: ۱۴۴)

شیدا دا ځل بیا له آفتاب څخه یو ښه تشبه لري او وایي: زه ستا په هجران کې ډوب یم لکه آفتاب در پسې لالهاند ګرځم له همدې امله زما توله خوښي او خوشحالي سوې ده.
په پورته بیت کې شاعر نمر څخه یوه منفي تعبییر لري او د نکته سنجي او مضمون تراشۍ په فکرکې دی، شیدا د عاشق او عشق مرتبه بې شانه لویه ګڼي، د ده بل هنري مزیت دا دی چې دی د شعرپه ټولواصنافو کې غښتلی دی.

یوه ورځ لکـه آفتاب کړه نقاب لـرې
شعله زن په کل عالم کړه بام وصحن (۵: ۱۵۳)

د کاظم شیدا شعر تلپاتې شعردی، موسومي اشعار نه دي ویلي، شیدا د هندي سبک ټول خصایص پخپله شاعرۍ کې راخپل کړل، او په پښتو کې یې داسې اشعار را ایجاد کړل چې د خپلو هنري اوفني ښیګڼوله پلوه به تل دا شعرونه ژوندي وي.
په پورته بیت کې شیدا د یارد بیلتانه په اور سوځي، او د هغې ورځې انتظار باسي چې د خپل یارله لیدو څخه یې برخمن شي، همدارنګه چې د نړۍ ټول موجودات لمر ته اړتیا لري بې له هغې نه ژوندون یې هم ناشوني کار دی.
د یادې موضوع په اړه نور شاعران ځانګړي تعبییرونه لري چې دلته د موضوع د روښانولو لپاره رانقل کړو:
دولت لواني وایي:

چې دلبر له لمر تابان مخ ور څرګند که

پیدا کړي؛ نو د دې تحقیقي مقالې وروستۍ پایله هم دا ده چې د شیدا شعر له رنګینو الفاظو څخه جوړ شوی، هر لفظ او هره کلمه یې په سلګونو مفهومونه پټ دی، د بېلګې په توګه د دې الفاظو څخه ما یو لفظ چې نمر (آفتاب) دی ترڅېړنې لاندې مې ونیوله.دا راته جوته شوه چې شیدا د دې لفظ په طرح کولو سره خپله مضمون پردازۍ کوي، بیا د هغه په محور کې خپله موخه ګرځوي.

څرنګه چې کاظم خان شیدا یو ښکلا پالونکی شاعر دی، د دې لفظ (آفتاب) څخه ډېر زړه راښوونکي توجیات لري چې تریوه حده پورې وربادې څېړنه وشوه.

اخځلیک

۱- انصاري، میرزاخان. (۱۳۵۴ ل). د میرزاخان انصاري دیوان. کابل: دولتي مطبعه.

۲- بارکزی، میرزاحنان. (۱۳۵۸۸ل). د میرزاحنان بارکزي دیوان. کوټه: صحاف نشراتي موسسه.

۳- خادم، قیام الدین. (۱۳۹۱ل). د قیام الدین خادم کلیات. پېښور: دانش خپرندویه ټولنه.

۴- خټک، عبدالقادرخان. (۱۳۹۱ل). یوسف زلیخا. کابل: بهیرمطبعه.

۵- شیدا، محمد کاظم خان. (۱۳۸۴ ل). د کاظم خان شیدا دیوان.پېښور: دانش خپرندویه ټولنه.

۶- لواني، دولت. (۱۳۵۳ ل). د دولت لواني دیوان. پېښور: دانش خپرندویه ټولنه.

۷- مخلص، علي محمد. (؟). د علي محمد مخلص دیوان. پېښور: پښتو اکاډمی یونیورسټي.

۸- ملنګ جان. (۱۳۸۵ ل). د ملنګ جان کلیات. پېښور: میهن خپرندویه ټولنه.

۹- مومند، عبدالحمید. (۱۳۸۶ ل). د عبدالحمید مومند کلیات. پېښور: دانش خپرندویه ټولنه.

۱۰ - هیواد مل، زلمی. (۱۳۷۹ ل). ادبیاتو تاریخ، لومړی ټوک، دویم چاپ. پېښور: دانش خپرندویه ټولنه.

لنډیز

لنډه داچې کاظم خان شیدا یو ټول منلی شاعر دی، د ده شعري استعداد، ذکاوت، علمیت، اهلیت د ده له الفاظو څخه ځرګندیږي، دی د شعر دلا خوږوالي، جذب او راښکون په خاطر ځنې داسې غوره تشبهات لري چې د ده د شاعرۍ نړۍ لا رنګینه کړې ده، د دې خبرې یادونه اړینه ده.

باید ووایو چې شیدا نه یوازې تخلیقکار شاعر دی، بلکې یو لوی او مستعد څېړونکی دی، چې د خپلو الفاظو نه ستونزه (پرابلم) طرحه کوي، بیا د هغه په اړه معلومات راټولوي، ځنې فرضیې وړاندې کوي، چې په پوره ادبي خوند رنګ شوې وي او په وروسته د ځینو تشبیهات او منطقي استدلال پر بنسټ ځان هدف ته رسوي او خپله څېړنه بشپړوي.

د بېلګې په توګه د آفتاب له لفظ څخه ډېر تشبیهات لري چې په ځانګړي مفهومونو سره توجیه شوي دي، د کاظم شیدا د ادبي استعداد ښه بېلګه دا ده چې پخپلو الفاظو کې ادبي صنایع هم کاروي، او هم له ادبي خوندونو څخه په بشپړه توګه استفاده کوي.

شیدا د طبیعي ښکلا مین دی او د طبیعت له ښکلاو څخه پخپلو اشعارو کې وار، وار یادونه sکړې ده.

ذره نه شوه د آفتاب په چشمه ګــده
د شبنم په دود په ځان قطره آب کړه (۵: ۱۵۱)

په پورته بیت کې معنی معکوسه ده، وایي چې ذره د آفتاب سره یوځای کیږي نه، دا کار له شبنم څخه زده کړه.چې شبنم د شپې لخوا شوګیري کوي وروسته سحرد ګل سره یو ځای کیږي.

قیام الدین خادم هم د ذره او لمر څخه ځانله توجیه لري.

یوه ذره یې ستا په سرمې زړه رپیږي مـــــــدام
ترهغې ځان که پوخ چې څو نمر له حجابه ووځي (۳: ۱۵۰)

خادم وایي: زه ذره غوندې لړزیږم کله چې تا وینم د لمر په وړاندې ټول ذرات ښوریږي، شاوخوا ته حرکت کوي اوعلي محمد مخلص له لمرڅخه داسې تعبیرلري:

تاریکي یې له پرتوه شوه غایـــــــــــبه
چې ښکاره یې په جهان آفتاب روښان که (۷: ۵۱۶)

وایي: چې د حقیقي نور له پرتوه ټوله تیاره ورکه شوه او له منځه لاړه.

کاظم خان شیدا وایي:

نمایان په خاص وعام لکه ذره شي
چې نظر په کم و لوی لکه آفتاب کا (۵: ۱۱۱)

وایي: چې حقیقي نور د خپل ذراتو پوسیله په ټولو شیانوباندې یو ډول ځلیږي.

عبدالحمید مومند په دې اړه وایي:

په یو هسې مغرور حسن مبتلا شوم
چې لري ترنمر سپوږمۍ نظر د پاسه (۹: ۱۸۴)

حمید بابا د خپل یار کبراو غرور لوړوالی نمر او سپوږمۍ سره تشبه کړی.

ګورو چې کاظم خان شیدا د دې موضوع په اړه څه نظر لري؟

فرض کړه ما بلند آفتاب یې زوال هم شته
تر آسمان تر مزکې کم کړه بام و صـــــحن (۵: ۱۵۳)

شیدا هم پخپل وارسره د یادې موضوع په اړه ورته نظر لري، او دواړه شاعران نوموړې موضوع د الفاظو په تغییر سره ویلې دي.

پایله

د دې ټولو برخې اړوند خپلې خبرې راټولې کړو، نو پوهیدای شو او دې پایلې ته رسیږو، چې د شیدا شعر تلپاتې شعر دی او هیڅ ډول موسم به یې هم خزان نه کړای شي، د ده شعر د اجتماعي ژوند په چارو کې لاربنودې ارزښت لري او له رنګینو الفاظو، نازکخیالونو او ښکلو تصویرونو څخه به یې د ذوق خاوندان په هره پیرۍ کې خوند اخلي.

په حقیقت کې شیدا زاړه مضامین نه خوښوي او د بل خیال نه ځان ژغوري، زیار باسي چې نوی مفکوره پخپلو اشعارو کې